

Informe de la comunicació a Catalunya 2000

informe de la
comunicació
a Catalunya
2000

inCOM
Institut de la Comunicació

Universitat
Autònoma
de Barcelona

INFORME DE LA COMUNICACIÓ A CATALUNYA 2000

Maria Corominas
Miquel de Moragas Spà
(editors)

Institut de la Comunicació
Universitat Autònoma de Barcelona

Amb el suport de:
Generalitat de Catalunya

Amb el patrocini de:
al-pi
Gas Natural SDG
El Periódico de Catalunya

Amb la col·laboració de:
Diputació de Barcelona
Fundació Jaume Bofill
Infoadex

Informe de la comunicació a Catalunya 2000 / Maria Corominas, Miquel de Moragas Spà (eds.). -- Bellaterra : Institut de la Comunicació de la Universitat Autònoma de Barcelona, 2000.

ISBN 84-699-2574-1

I. Corominas, Maria II. Moragas Spà, Miquel de 1. Comunicació -- Catalunya -- Anuaris -- 2000 2. Mitjans de comunicació -- Catalunya -- Anuaris -- 2000 3. Comunicació -- Catalunya -- aspectes socials 4. Comunicació -- Catalunya -- aspectes polítics 4. Comunicació -- Catalunya -- ètics i morals 5. Comunicació i Cultura -- Catalunya 6. Informació -- Tecnologia -- Catalunya

301.153 (467.1)"2000"

Coordinació general

Maria Corominas

Director de l'InCom

Miquel de Moragas Spà

Consell de redacció

Maria Corominas

Miquel de Moragas Spà

Daniel E. Jones

Bernat López

Gemma Larrègola

Secretaria de redacció

Josep Àngel Guimerà i Orts

Marta Civil

Ana Belén Moreno

Correcció i assessorament lingüístic

Oriol Gibert

Gemma Casamajó

Josep Saurí

Edició i disseny

Miquel Gómez

Xavier Martínez Chico

Nando Salvà

Eduardo Ramos

Mario Moya

Impressió i encuadernació

Novoprint

Dipòsit legal

B-26.558-2000

Autors

Salvador Alsius

Laura Bergés

Montse Bonet

Lluís Bonet i Agustí

Héctor Borrat

Lluís de Carreras i Serra

Marta Civil

Maria Corominas

Matilde Delgado

David Domingo

Anna Fajula

Xavier Ferràndiz Bofill

Rosa Franquet

Philipp Fürst

M. Antònia Galceran

Núria García

Josep Gifreu

Josep Lluís Gómez Mompert

Román Gubern

Josep Àngel Guimerà i Orts

Daniel E. Jones

Gemma Larrègola

Bernat López

Joan Majó

Xavier Marcet

Enric Marín i Otto

Josep M. Martí

Rosario de Mateo

Miquel de Moragas Spà

Llúcia Oliva

Emili Prado

Núria Puig

J. Vicenç Rabadan

Natividad Ramajo

Esteve Rimbau

José M. Ricarte

David Roca

Marta Sabater

Jordi Sànchez

Maite Soto

Casimiro Torreiro

Joan Manuel Tresserras

David Vidal Castell

Pere Vila i Fumàs

INFORME DE LA COMUNICACIÓ A CATALUNYA 2000

Presentació	6
Miquel de Moragas Spà, Maria Corominas	
Introducció	9
Miquel de Moragas Spà, Maria Corominas	
Part I	
LA SITUACIÓ DELS MITJANS (Informes, estadístiques, interpretacions)	
1. La premsa	17
Josep Lluís Gómez Mompарт, David Vidal Castell	
2. La ràdio	43
Josep M. Martí, Montse Bonet	
3. La televisió	67
Emili Prado, Matilde Delgado, Núria García, Gemma Larrègola	
4. La publicitat	91
José M. Ricarte, David Roca, Anna Fajula, Philipp Fürst	
5. El sector cinematogràfic	113
Esteve Riambau, Casimiro Torreiro	
6. Grups de comunicació	125
Rosario de Mateo, Laura Bergés, Núria Puig, Marta Sabater	
7. Tres indústries culturals d'edició discontinua: editorial, fonogràfica, videogràfica	145
Daniel E. Jones	
8. Multimèdia i Internet	167
Rosa Franquet, Matilde Delgado, Natividad Ramajo, Maite Soto	
9. Les telecomunicacions	185
Pere Vila i Fumàs, Xavier Ferràndiz Bofill	
10. La comunicació local	213
Observatori de la Comunicació Local (J. Vicenç Rabadan, Montse Bonet, Josep Àngel Guimerà i Orts, Miquel de Moragas Spà, David Domingo, Bernat López)	
11. Les polítiques de comunicació	243
Miquel de Moragas Spà, Bernat López	
12. La llengua	259
Maria Corominas, Lúcia Oliva	

- 13. La Xarxa a la premsa, la premsa a la Xarxa** 275
Héctor Borrat

Part II

PROSPECTIVA EN COMUNICACIÓ

Grans tendències

- 14. Comunicació i pensament
estratègic a l'empresa** 295
Xavier Marçet

- 15. Dret a la informació i ètica periodística** 303
Salvador Alsius

- 16. La Unió Europea
i la Societat de la Informació** 311
Joan Majó

- 17. La imatge en la societat
de la informació** 321
Román Gubern

- 18. L'impacte cultural
de les noves tecnologies** 329
Enric Marín i Otto, Joan Manuel Tresserras

- 19. L'espai català de comunicació
en l'era digital** 339
Josep Gifreu

- 20. Nous reptes per a les polítiques
culturals a Catalunya** 347
Lluís Bonet i Agustí

- 21. El control democràtic de la televisió** 359
Lluís de Carreras i Serra

- 22. Comunicació política i noves tecnologies** 371
Jordi Sànchez

Part III

DOCUMENTACIÓ I ESTUDIS

- 23. Documentació i estudis** 381

- 23.1. Selecció bibliogràfica (1999)** 382
M. Antònia Galceran

- 23.2. Recull de tesis doctorals
llegides a Catalunya (1998 i 1999)** 389
Marta Civil

- 23.3. Estudis universitaris** 392
Marta Civil, Josep Àngel Guimerà i Orts

- 23.4. Webs d'interès** 393
Marta Civil, Josep Àngel Guimerà i Orts

23.2. Recull de tesis doctorals llegides a Catalunya' (1998 i 1999)

Marta Civil
Institut de la Comunicació (InCom)
(Universitat Autònoma de Barcelona)

✓ Alberich Pascual, Jordi (1998): *Discurs i fotografia: la crítica del discurs fotogràfic modern*. Barcelona: Facultat de Belles Arts, UB.

✓ Baeza Gallur, José (1999): *La función ilustrativa de la fotografía en la prensa*. Bellaterra: Departament de Comunicació Audiovisual i de Publicitat, UAB.

✓ Balló Fantova, Jordi (1998): *Indagació sobre els motius visuals en el cinema*. Barcelona: Departament de Periodisme i Comunicació Audiovisual / Estudis de Comunicació Audiovisual, UPF.

✓ Blanco Pont, Josep Maria (1999): *Las retransmisiones deportivas televisivas como género periodístico espectacular y dramático*. Bellaterra: Departament de Comunicació Audiovisual i de Publicitat, UAB.

✓ Casellas Matas, Josep (1998): *Les ràdios catòliques i ecumèniques a l'Europa llatina: emissores i cadenes de titularitat eclesiàstica d'Espanya, Portugal, França, Itàlia i l'Estat del Vaticà durant el darrer terç del segle XX*. Bellaterra: Departament de Comunicació Audiovisual i de Publicitat, UAB.

✓ Crusafon Baqués, Carmina (1999): *El espacio audiovisual europeo. Análisis de la industria audiovisual y de las políticas europeas en la década de los 90*. Bellaterra: Departament de Periodisme i de Ciències de la Comunicació, UAB.

✓ Cuevas Cebreros, Alejandra (1999): *La desreglamentación del sector de las telecomunicaciones en México*. Bellaterra: Departament de Comunicació Audiovisual i de Publicitat, UAB.

✓ Domingos, Tânia Regina Eduardo (1998): *La censura inquisitorial en los autos vicentinos: estudio del léxico y del pensamiento de Gil Vicente*. Tarragona: Facultat de Lletres, URV.

✓ Doria Alburquerque, Sergi (1999): *La voluntad cosmopolita: Imatges, setmanari gràfic d'actualitats. Barcelona 1930*. Bellaterra: Departament de Periodisme i de Ciències de la Comunicació, UAB.

✓ Ferré Pavia, Carme (1998): *"Serra d'Or", intel·lectualitat i cultura resistents en el segon franquisme, 1959-1977*. Bellaterra: Departament de Periodisme i de Ciències de la Comunicació, UAB.

✓ Giró Martí, Xavier (1999): *Anàlisi crítica del discurs sobre nacionalisme i identitat als editorials de premsa diària publicats a Catalunya des de la Transició fins al govern del PP (1977-1996)*. Bellaterra: Departament de Periodisme i de Ciències de la Comunicació, UAB.

(1) L'autora agraeix que se li hagi permès consultar el treball Jones, Daniel E.; Jaume Baró i Queralt; Carmelo Landa Montenegro; José Antonio Ontalba y Rupérez (2000): *Investigación sobre comunicación en España: aproximación bibliométrica a las tesis doctorales, 1926-1998*. Bellaterra: UAB [en premsa], fonamental per a l'elaboració d'aquest apartat.

- ✓ González Saavedra, Carlos Alberto (1998): *La transformación de las telecomunicaciones: vectores, motores, actores en las redes emergentes*. Bellaterra: Departament de Periodisme i de Ciències de la Comunicació, UAB.
- ✓ Hernández Gómez, Juan Bautista (1999): *La innovación tecnológica del sector fotográfico en la segunda mitad del siglo XX. Su incidencia en la imagen fotoperiodística*. Bellaterra: Departament de Comunicació Audiovisual i de Publicitat, UAB.
- ✓ Izard Martínez, Natalia (1999): *Traducción audiovisual i creació de models de llengua en el sistema cultural català*. Departament d'Humanitats, UPF.
- ✓ López López, Bernat (1998): *La descentralització dels sistemes televisius als cinc grans estats de l'Europa occidental: Alemanya, França, Espanya, Itàlia i Regne Unit, 1945-1996: televisió a les regions i dimensions política i cultural-lingüística: passat, present i prospectiva*. Bellaterra: Departament de Periodisme i de Ciències de la Comunicació, UAB.
- ✓ Magallón Pendón, Sara (1998): *Definición empírico-operativa del 'practicum' de los estudiantes universitarios de relaciones públicas y su vinculación con la realidad profesional en Catalunya (1992-1997)*. Bellaterra: Departament de Comunicació Audiovisual i de Publicitat, UAB.
- ✓ Montoya Vilar, Norminanda (1999): *El uso de la voz en la publicidad audiovisual dirigida a los niños y su eficacia persuasiva*. Bellaterra: Departament de Comunicació Audiovisual i de Publicitat, UAB.
- ✓ Pedrero Esteban, Luis Miguel (1999): *La radio musical en España: desarrollo de los formatos basados en el "pop"*. Bellaterra: Departament de Comunicació Audiovisual i de Publicitat, UAB.
- ✓ Peiró Marzal, María del Carmen (1998): *Evolución del "prime-time" televisivo en Cataluña 1990-1995*. Bellaterra: Departament de Comunicació Audiovisual i de Publicitat, UAB.
- ✓ Pérez Bianco, Wilfredo José (1998): *Producción de comerciales para la televisión en Venezuela: origen, proceso actual y tendencias*. Bellaterra: Departament de Comunicació Audiovisual i de Publicitat, UAB.
- ✓ Saavedra Vergara, Gonzalo (1999): *Voces con poder. Un estudio multidisciplinario de las prerrogativas cognoscitivas en no ficción periodística y de los procedimientos retóricos que permiten ampliarlas*. Bellaterra: Departament de Periodisme i de Ciències de la Comunicació, UAB.
- ✓ Sabaté López, Joan (1999): *L'ús de la llengua catalana a la publicitat. Procés històric i situació actual a Catalunya*. Barcelona: Facultat de Ciències de la Comunicació Blanquerna, URL.
- ✓ Sancho Royo, David (1999): *Política pública y telecomunicaciones: diseños institucionales y políticas regulativas de la telefonía móvil*. Departament de Ciències Polítiques i Socials, UPF.

✓ Solves Almela, Josep (1999): *El pensament nacionalista valencià (les reflexions sobre el fet nacional valencià 1962-1997)*. Bellaterra: Departament de Periodisme i de Ciències de la Comunicació, UAB.

✓ Soriano Clemente, Jaume (1998): *La producció informativa en un context de comunicació especialitzada: anàlisi qualitativa del procés de producció de la informació de dues revistes professionals espanyoles*. Bellaterra: Departament de Periodisme i de Ciències de la Comunicació, UAB.

✓ Tena Parera, Daniel (1998): *La influencia de la composición gráfica en la elección de un bloque de texto escrito*. Bellaterra: Departament de Comunicació Audiovisual i de Publicitat, UAB.

✓ Tulloch, Christopher David (1998): *Los corresponsales en el extranjero de prensa diaria española y el proceso de comunicación de la información internacional*. Barcelona: Departament de Periodisme i Comunicació Audiovisual /Estudis de Periodisme, UPF.

✓ Unamuno, Virginia (1998): *Lenguas, identidades y escuela: etnografía de la acción comunicativa*. Barcelona: Facultat de Filologia, UB.

✓ Valero Sancho, José Luis (1999): *La infografía en la prensa diaria española*. Bellaterra: Departament de Comunicació Audiovisual i de Publicitat, UAB.

✓ Vaz Guerrero, Francisco Javier (1999): *Las fuentes de información y el proceso de producción de las noticias en las televisiones gallegas*. Bellaterra: Departament de Comunicació Audiovisual i de Publicitat, UAB.

Relació d'abreviatures de les universitats (per ordre alfabètic):

UAB: Universitat Autònoma de Barcelona; **UB:** Universitat de Barcelona; **UPF:** Universitat Pompeu Fabra; **URL:** Universitat Ramon Llull; **URV:** Universitat Rovira i Virgili